

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/190/2016
Identifikačné číslo spisu:	7908220970
Dátum vydania rozhodnutia:	20.12.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7908220970.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Y. W. A., bývajúceho v R., Q. č. XXX/X, zastúpeného JUDr. Jurajom Kusom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Nám. Osloboditeľov 10, proti žalovanej MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, Bratislavská č 1/a, zastúpenej Advokátskou kanceláriou DEDÁK & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy č. 45, o ochranu osobnosti, vedenej na Okresnom súde v Trebišove pod sp. zn. 11 C 210/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. decembra 2015 sp. zn. 1 Co 653/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. marca 2014 č. k. 11 C 210/2008-300 rozhodol o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 89 624 eur ako náhrady nemajetkovej ujmy v spore o ochranu osobnosti tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 89 624 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, a zároveň žalovanej uložil povinnosť uhradiť žalobcovi trovy konania vo výške 8 150,05 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet jej právneho zástupcu.

2. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. decembra 2015 sp. zn. 1 Co 653/2014 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) a náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznal. V odôvodnení uviedol, že sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že žalovaná porušila osobnostné práva žalobcu veľmi závažným spôsobom. Ohľadom výšky nemajetkovej ujmy uviedol, že ju považuje za primeranú okolnostiam, za ktorých k zásahu osobnostných práv žalobcu došlo. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie správne vychádzal z doterajšej praxe súdov pri rozhodovaní v obdobných veciach. Pri posudzovaní okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 1998 sp. zn. 1Cdo 89/97 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky zo dňa 24. júna 1998 sp. zn. 1 Co 15/97.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s odôvodnením, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Za nesprávny postup považovala skutočnosť, že súd prvej inštancie vo veci konal a rozhodol na pojednávaní dňa 27.3.2014 bez jej účasti. Uviedla, že právna zástupkyňa požiadala súd o ospravedlnenie jej neúčasti na pojednávaní z dôvodu, že dochádza k zmene právneho zástupcu. Žalovaná dôvodne očakávala, že súd bude rešpektovať jej právo na spravodlivý proces, pojednávanie z dôvodu zmeny právneho zástupcu odročí, a bude ho informovať o novom termíne pojednávania. V dovolaní ďalej uviedla, že podala v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie námietku zaujatosti všetkých sudcov Krajského súdu v Košiciach, avšak odvolací súd sa vecne vôbec nezaoberal spôsobilosťou sudcov odvolacieho súdu rozhodovať v konaní objektívne a nestranne, námietku zaujatosti posúdil len formalisticky a vzhľadom na to, že bola podaná po uplynutí lehoty na ňu neprihliadal. Uviedla, že na súde prvej inštancie nerozhodol nezaujatý sudca a odvolací súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, nakoľko nie je zrejmé akým spôsobom dospeli súdy oboch inštancií k záveru, že nárok žalobcu je dôvodný a primeraný. Za kľúčovú vadu rozhodnutia žalovaná považovala skutočnosť, že odvolací súd žalobcovi potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za zverejnenie pravdivých informácií o žalobcovi. Pravdivosťou napádaných tvrdení a primeranosťou hodnotiacich úsudkov či novinárskych zjednodušení redaktora sa odvolací súd vôbec nezaoberal. Podľa jej presvedčenia súd nesprávne právne posúdil vec tým, že na daný prípad nesprávne aplikoval čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a ustanovenia § 11 - § 13 Občianskeho zákonníka. Z uvedených dôvodov žiadala žalovaná napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobca k podanému dovolaniu uviedol, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie považuje za správne. Navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie ako neprípustné odmietol a žalovanú zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C.s.p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

7. Žalovaná dovolaním napadla potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

8. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázané boli tiež vady konania namietané žalovanou (§ 237 ods. 1 písm. f/ a g/ O.s.p.).

9. Z obsahu podaného dovolania vyplýva, že žalovaná namietala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p.

10. Žalovaná v dovolaní namietala, že vo veci rozhodol vylúčený sudca (§ 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p., čo v dovolaní označuje ako okolnosť, že vo veci nerozhodoval nestranný sudca. V tejto súvislosti

poukázala na oznámenie sudkyne súdu prvej inštancie o dôvodoch, pre ktoré by mala byť z konania vylúčená (ktoré táto sudkyňa urobila na súde prvej inštancie) a námietku zaujatosti všetkých sudcov Krajského súdu v Košiciach, ktorú žalovaný vzniesol v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorou sa odvolací súd i najvyšší súd odmietli meritórne zaoberať tvrdiac, že táto námietka zaujatosti bola podaná po lehote uvedenej v § 15a ods. 2 O.s.p. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že sudkyňa súdu prvej inštancie JUDr. Jana Bérešová, ktorá vo veci rozhodovala, nebola z prejednávania a rozhodovania tejto veci vylúčená uznesením Krajského súdu v Košiciach z 18. februára 2009 sp. zn. 5 NcC 3/2009 a námietku zaujatosti všetkých sudcov Krajského súdu v Košiciach vyhodnotil Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v prípise z 12. marca 2015 sp. zn. 8Nc 4/2015 (ktorým vrátil vec odvolaciemu súdu bez meritórneho rozhodnutia o námietke zaujatosti) konštatoval, že toto podanie žalovanej, označené ako námietka zaujatosti, nemá náležitosti tohto procesného úkonu sporovej strany vzhľadom na absenciu údajov o tom, kedy sa sporová strana vznášajúca námietku zaujatosti o dôvode zaujatosti dozvedela. Nemožno preto konštatovať, že odvolací súd sa odmietol zaoberať touto námietkou zaujatosti, prípadne, vyvodiť záver, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca v zmysle § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p.

11. Žalovaná v dovolaní vyvodzovala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., z dôvodu, že súd prvej inštancie na pojednávaní zo dňa 27. marca 2014 konal v jej neprítomnosti. Z ustanovenia § 101 ods. 2 O.s.p. vyplývalo, že v neprítomnosti účastníka konania mohol súd vec prejsť a rozhodnúť iba vtedy, ak bol účastník konania, ktorý sa nedostavil riadne predvolaný a ak nepožiadala včas z dôležitého dôvodu (spočívajúceho v jeho osobe) o odročenie pojednávania. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná bola na pojednávanie zo dňa 27. marca 2014 riadne a včas predvolaná (predvolanie na pojednávanie si prevzala dňa 3. marca 2014). Žalovaná požiadala súd o ospravedlnenie jej neúčasti na uvedenom pojednávaní z dôvodu, že dochádza k zmene právneho zástupcu. Nežiadala však pojednávanie odročiť. Na odročenie pojednávania súdom nebolo postačujúce jej podanie obsahujúce iba ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní. Postup súdu, keď prejednal vec v neprítomnosti žalovanej bol preto v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p., a preto nemohol mať za následok odňatie možnosti žalovanej konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

12. Žalovaná ďalej v dovolaní namietala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorú videla v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie zakladajúcim ich nepreskúmateľnosť. Dovolať súd v súvislosti s touto námietkou odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016 (dovolanie bolo podané 6. decembra 2016), ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

13. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinělých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenia dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom priečiaci sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

14. Dovolaťka vyvodzovala procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f/ CSP aj z toho, že odvolací súd sa nezaoberal jej námietkami, ktorých posúdenie bolo podľa jej názoru rozhodujúce pre správne rozhodnutie vo veci samej. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd sa týmito námietkami zaoberal. Na zdôraznenie správnosti skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie poukázal na niektoré podstatné právne významné otázky z hľadiska námietok tvrdených žalovanou v

rámci ním uplatňovaných dovolacích dôvodov. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia výslovne rozobral dôvody, pre ktoré má žalobca nárok na náhradu nemajetkovej ujmy (odvysielaním dvoch relácií Paľba bol žalobca vykreslený ako osoba, ktorú možno zaradiť pod termín „konkurzná mafia“, čím došlo nesporne k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti). Rovnako odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu obsahuje aj jeho myšlienkový pochod a závery na ktorých založil rozhodnutie ohľadom výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch.

15. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že žalovaná mala na vec odlišný názor a že rozhodnutia súdov neboli odôvodnené podľa jeho predstáv, nie je dostačujúcou базou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

16. Dovolateľka vo svojom dovolaní tiež namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). V dovolaní výslovne uviedla, že súd nesprávne právne posúdil vec tým, že na daný prípad nesprávne aplikoval čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a ustanovenia § 11 - § 13 Občianskeho zákonníka.

17. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci bolo do 30. júna 2016 považované za relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ktorý ale mohol byť úspešne uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní.

18. Do vyššie uvedeného dňa nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladalo (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nešlo totiž o vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by podľa § 238 O.s.p. zakladal prípustnosť dovolania.

19. Vzhľadom na to, že prípustnosť v danej veci podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 238 O.s.p., nepreukázala sa opodstatnenosť argumentácie v dovolaní o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ a g/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani ďalšie vady vymenované v § 237 ods. 1 O.s.p., dovolací súd odmietol dovolanie ako procesne neprípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

20. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.